

Interview – akademický architekt inženýr Miroslav Řepa (pátek 20.3. v 12:30; 2015)

Dobrý den, nacházíme se v historické klubovně Evropského spolkového domu v Pardubicích.

A máme tady vzácného hosta – pana architekta Miroslava Řepu.

Pane architektke, víme, že jste před nedávnem oslavil už osmdesáté páté narozeniny a my bychom vám chtěli ze všeho nejdřív poblahopřát: Takže já jsem Anička a přeju Vám hodně zdraví.

Tak Aničko, moc děkuju, jsem šťastnej, že jsem na světě takhle dlouho a můžu ledacos pamatovat a možná vám odpovědět celou řadu dotazů

Naše povídání začíná někde na začátku devatenáctého století, kdy se narodil jeden slavný pardubický rodák, pozdější inženýr a projektant železnic – Jan Perner (1815 – 1845). On vedl první parní železnici z Prahy do Vídně naším Polabím, a tedy i Pardubicemi.

Ale zůstalo tu rušné nádraží a staniční budova vydržela skoro sto let. Až při druhém náletu spojenců v srpnu 1944 byla zničena.

To Vám bylo, pane architektke, čtrnáct, přesně tolik, kolik je dneska nám. - Jak na období protektorátu a zejména na tři spojenecké nálety vzpomínáte?

Tak na nálety hrozně rád vzpomínám, i když by měl člověk s hrůzou vzpomínat, co se dělo na konci války. Bydleli jsme s rodiči ve Smilově ulici a první dva nálety jsme samozřejmě zažili ve sklepení tohoto hezkého činžovního domu, který můj otec projektoval, ale poněvadž z toho byly samozřejmě velice stísněné pocity, tak se táta rozhodl, že pro další dny, které nás čekaly, že nás odveze do Ústí nad Orlicí k panu děkanu Boštíkovu na jeho děkanství, abychom se v klidu a míru dočkali konce války. Tak jsme vždycky odjeli, především to bylo v období prázdnin, a další nálet samozřejmě přišel, až když jsme se z toho Ústí vrátili. Tak jsme jenom čekali, až to zahouká a byli jsme v Pardubicích, tak jsme s klukama vzali kola a odjížděl jsem na Kunětickou horu a z Kunětické hory jsme z horní plošiny, horního nádvoří pozorovali spitfiry. A jak ta zahraniční – především anglická a americká letadla – nalétávala na Pardubice a shazovala bomby na známá místa, kde se ještě dneska bude hrabat a hledat to, co ještě nevybuchlo. Poněvadž Pardubice byly a stále jsou významným průmyslovým centrem, zejména v oblasti zbrojní chemie a toto bylo samozřejmě velice vhodným materiálem pro vojska na jedné i na druhé straně, takže tehdy vlastně pro mne pomalu končila válka. Rodiče se vždycky trochu jevíli nad tím, že беру kolo a odjíždím, byli hrůzou bez sebe, ale všechno dobře dopadlo. A támhle se dívám na obraz Kunětické hory, kde jsme to z toho prvního nádvoří pozorovali. A pro mne se blížily poslední dny druhé světové války. Takže to byly vzpomínky na závěr. Ten závěr byl takový smutný, do dneška mi to zůstalo v paměti. Když Pardubicemi pochodovali už odzbrojení němečtí vojáci, v nohách měli kilometrů bezpočet a vlastně jako zajatci pochodovali napříč Pardubicemi tam, kde potom pokračovala jejich cesta do zajateckých táborů. A pak už to bylo dobrý. Pak už přišel rok 46 a to už bylo všechno jinak a přišly nejkrásnější dva roky v mém životě.

Pardubice však potřebovaly nové nádraží a při jeho projektu a realizaci stál už Váš tatínek, inženýr Karel Řepa. (společně s Karlem Kalvodou a Josefem Dandou.)

Celá realizace trvala téměř deset let, ale výsledek stál za to!

V roce 1958 měly Pardubice nejen moderní horizontální halu s veškerým potřebným vybavením, jako jsou pokladny, občerstvení, nástupiště...

A součástí nádraží byl i vysoký hotel s restaurací a aby toho nebylo málo, tak i podzemní kino!

A plno zeleně a a mozaikové hodiny se zvěrokruhem !

Já jsem zažil samozřejmě to staré nádraží, které opravdu při těch válečných operacích padlo za obět a které už také nesplňovalo to, co má nádraží splňovat.

–Tehdy se ještě hovořilo o havlíčkobrodském propojení, takže i kolejiště potřebovala novou nové uspořádání a to se také konečně potom stalo jako součástí projektu toho nádraží. Takže to nebyla jenom otázka budovy ; ale součástí bylo i velké kolejiště, které umožňovalo to propojení směru na Havlíčkobrodsko. A proto i dneska je to pořád významná železniční stanice, významný železniční uzel, který je tedy navíc poznamenán jedním z nejkrásnějších neofunkcionalistických nádražních budov a jsem na tatínka velmi hrdý ,že se takového úkolu zhostil.

Vzpomínali jsme na Vaše zážitky z období protektorátu, to ale bylo zároveň i období, kdy jste se musel rozhodnout, jaké si vyberete povolání.Bylo to jasné pokračování v tatínkových šlépějích?

Moc se mi nechtělo. Věděl jsem, že je to velice náročné, zodpovědné, ale současně krásné povolání, byl jsem denním hostem či spolupracovníkem táty na některých výkresech, ale hlavně na těch mých, co jsem potřeboval do školy. Takže jsem to prostředí té architektonické kanceláře velice dobře znal, ale přesto se mě moc do té architektury nechtělo, nevěřil jsem tomu, jestli mé nadání odpovídá tomu, abych tátovi neudál v životě ostudu.

Tatínek se s tím smířil, maminka, ta neměla moc co do toho mluvit – to v té době bylo všecko trošku jinak, takže prostě v rodinném souhlasu to bylo odsouhlaseno, že dobře, nedá se nic dělat.

Ale přišel takovej ten pověstnej rok 48-9, kdy se tady zlomila veškerá politická situace a kdy odchod nějakého šudentika do zahraničí na zahraniční školu byl zcela vyloučen. Takže já jsem odmaturoval, ale už jsem věděl, že můj odchod do Švýcarska se konat nebude, že to musí všechno jako teda bohužel být jinak a že se musím vrátit k tomu, o čem jsem tedy také uvažoval, ale to bylo až v druhé řadě: k architektuře.

Takže já jsem po roce 1949 po maturitě nastoupil do Prahy na Techniku, skončil jsem v 53tím roce a od 54.roku jsem už-takzvaně za vlastní-to už tatínek říkal: Už tě podporovat nebudu, ani už nemohl, už byl v důchodu a byl nemocen ,ale tak jsem odešel ještě studovat na Akademii výtvarných umění v Praze.

Já v době,kdy se stavělo nádraží, jsem vlastně byl studentem na té Technice, každé prázdniny jsem pracoval – měsíc manuálně a měsíc v kanceláři s panem stavbyvedoucím a mými nejlepšími kamarádkami byly cikánky, Rómky, poněvadž v určitou dobu se ta stavba v podstatě zastavila a nazývala se,že je to stavba žen. Ale aby se nezastavila úplně, aby se pořád tam něco dělo, aby stavba nebyla tzv .zmražená, tak tam opravdu teda byla řada dělníků, ale větší množství tam bylo rómských pracovníků. A zejména mladých rómských děvčat, takže je to také taková neuvěřitelná vzpomínka, že to byla stavba žen a hlavně, že to byla stavba, která měla opravdu mezi svými pracovníky řadu mladých rómských děvčat . Ale ty pracovaly, byly slušný, chovaly se, jak by se měly chovat i v dnešní době a zkrátka ty měsíce, které jsem tam prožil, - rád na to vzpomínám.